

Druhé stretnutie participatívnych orgánov v rámci synodálnej cesty Spišskej diecézy, Ružomberok 16.6. 2026

Úvodné slovo biskupa

Drahí bratia kňazi, diakoni, zasvätené osoby, členovia Diecéznej pastoračnej rady, Diecéznej ekonomickej rady, Kňazskej rady, Zboru konzultorov, Rady dekanov D14, drahí bratia a sestry v Kristovi,

s úprimnou radosťou vás vítam na druhom spoločnom stretnutí participatívnych orgánov Spišskej diecézy. Ďakujem každému z vás, že ste si našli čas a prijali pozvanie na toto stretnutie. Vaša prítomnosť je prejavom zodpovednosti za život našej miestnej Cirkvi, ale zároveň aj prejavom lásky ku Kristovi a k ľuďom, ktorí sú nám zverení. Každý z vás prichádza z iného prostredia, s inými skúsenosťami, úlohami a kompetenciami. Niektorí nesiete zodpovednosť za pastoračiu, iní za ekonomické záležitosti diecézy, ďalší za duchovný život a službu kňazov alebo za koordináciu života v jednotlivých dekanátoch. Napriek tejto rozmanitosti nás spája spoločný cieľ: dobro Božieho ľudu, ktorý putuje v Spišskej diecéze. **Dnešné stretnutie je preto krásnym obrazom Cirkvi, ktorá nie je zložená z jednotlivcov kráčajúcich vlastnou cestou, ale zo spoločenstva ľudí, ktorí chcú spoločne načúvať Božiemu hlasu a spoločne hľadať cesty, ktorými nás Pán vedie.**

V posledných rokoch sa v celej Cirkvi veľmi často hovorí o synodalite. Niekedy sa môže zdať, že ide o nový pojem alebo o nový projekt, ktorý priniesla súčasná doba. V skutočnosti je však synodalita návratom ku koreňom cirkevného života. Cirkev od svojho vzniku kráčala synodálnou cestou. Už apoštoli sa stretávali, modlili sa, počúvali jeden druhého a spoločne rozlišovali, čo od nich Boh žiada. Synodalita preto nie je predovšetkým organizačná metóda ani forma riadenia. Je to duchovný postoj, ktorý vychádza z presvedčenia, že Duch Svätý pôsobí v celej Cirkvi a že Boží hlas môžeme lepšie rozpoznať vtedy, keď sa navzájom počúvame a spoločne rozlišujeme. Svätý Otec Lev opakovane pripomína, že synodálna Cirkev je Cirkev počúvania. Nie je to iba počúvanie ľudí, ale predovšetkým počúvanie Boha. Ak totiž nebudeme najprv načúvať Duchu Svätému, potom sa naše stretnutia môžu zmeniť na výmenu názorov alebo obhajovanie vlastných predstáv. **Synodalita nás učí, že dôležitejšie než presadiť vlastný názor je spoločne objaviť Božiu vôľu.**

Práve preto by som si želal, aby sme dnešné stretnutie nevníмали len ako pracovné zasadnutie. Samozrejme, budeme hovoriť o konkrétnych témach, o víziách, prioritách a smerovaní našej diecézy. Budeme sa zaoberať otázkami, ktoré sú dôležité pre jej budúcnosť. Ak by však išlo iba o plánovanie alebo organizovanie, naše stretnutie by zostalo na ľudskej úrovni. My sme sa však zišli ako veriaci ľudia, ktorí chcú hľadať viac. **Chceme sa pýtať, čo od nás očakáva Kristus. Chceme rozlišovať, kam nás vedie**

Duch Svätý. Chceme sa nechať viesť múdrosťou, ktorá presahuje naše ľudské predstavy a skúsenosti. Preto je veľmi dôležité, aby dnešný deň sprevádzal duch modlitby, pokory a otvorenosti. Len človek, ktorý je pripravený počúvať, môže skutočne rozlišovať. Len človek, ktorý sa vzdáva vlastnej sebestačnosti, môže objaviť nové cesty, ktoré mu Boh pripravuje.

Keď premýšľame o budúcnosti našej diecézy, nemôžeme ignorovať výzvy, ktorým dnes čelíme. Vnímame zmeny v spoločnosti, rastúcu sekularizáciu, oslabovanie náboženského života v mnohých rodinách, odchod mladých ľudí od praktizovania viery či narastajúci individualizmus. Mnohí ľudia dnes žijú tak, akoby Boh neexistoval alebo akoby jeho prítomnosť nemala pre ich každodenný život význam. Tieto skutočnosti nemôžeme prehliadať ani zľahčovať. Zároveň však nesmieme podľahnúť pesimizmu alebo rezignácii. Cirkve nikdy nežila iba z priaznivých okolností. Jej sila vždy spočívala vo vernosti Kristovi a v dôvere v pôsobenie Ducha Svätého. Aj dnes môžeme vidieť množstvo znakov nádeje. Vidíme rodiny, ktoré žijú svoju vieru s veľkou vernosťou. Vidíme mladých ľudí, ktorí hľadajú hlbší zmysel života. Vidíme obetavých kňazov, rehoľníkov, rehoľníčky a laikov, ktorí nezištne slúžia druhým. Vidíme živé spoločenstvá, v ktorých sa ľudia stretávajú s Kristom a objavujú krásu evanjelia. **Preto nesmieme hovoriť iba o problémoch. Musíme sa naučiť vnímať aj príležitosti, ktoré nám Boh dáva.**

Dnes chceme osobitným spôsobom uvažovať nad smerovaním Spišskej diecézy v rámci iniciatívy Spiš33. Toto číslo v sebe nesie symboliku roku 2033, keď si budeme pripomínať dvetisíce rokov od vykupiteľskej smrti a zmŕtvychvstania nášho Pána Ježiša Krista, zoslania Ducha Svätého a založenia Cirkvi. Tento horizont nás pozýva myslieť nielen na bezprostredné úlohy, ale aj na budúcnosť. **Chceme sa pýtať, akú diecézu chceme odovzdať ďalším generáciám. Chceme premýšľať o tom, ako majú vyzeráť naše farnosti, aby boli miestami živého stretnutia s Kristom.** Chceme hľadať spôsoby, ako odovzdávať vieru mladým ľuďom, ako sprevádzať rodiny, ako byť blízko chorým, starším a osamelým, ako vytvárať spoločenstvá, v ktorých sa ľudia budú cítiť prijatí a povzbudení. Nejde nám o vytvorenie dokumentu, ktorý zostane založený v archíve. Ide nám o víziu, ktorá bude schopná formovať naše rozhodnutia, naše priority a naše konanie v nasledujúcich rokoch.

Pri tomto úsilí si musíme uvedomiť, že nikto z nás nemá všetky odpovede. Každý z nás vidí iba časť skutočnosti. Práve preto potrebujeme jeden druhého. Potrebujeme múdrosť a skúsenosti kňazov, ktorí denne sprevádzajú veriacych vo farnostiach. Potrebujeme pohľad laikov, ktorí žijú svoju vieru v rodinách, na pracoviskách a v spoločnosti. Potrebujeme odborné znalosti tých, ktorí nesú zodpovednosť za ekonomické záležitosti, pretože dobré hospodárenie je nevyhnutnou podmienkou zodpovednej služby. Potrebujeme pohľad dekanov, konzultorov i členov jednotlivých

rád. Boh rozdáva svoje dary rôznym spôsobom a práve v ich vzájomnom spojení sa môže prejaviť bohatstvo celej Cirkvi. Synodalita nás učí, že nikto nie je natoľko chudobný, aby nemohol niečo darovať, a nikto nie je natoľko bohatý, aby nepotreboval prijímať od druhých.

Preto vás chcem povzbudiť, aby sme počas dnešného stretnutia vstupovali do rozhovorov s odvahou, ale aj s pokorou. Majme odvalu povedať to, čo považujeme za dôležité pre dobro diecézy. Zároveň však majme pokoru počúvať názory druhých a nechať sa nimi obohatiť. Niekedy Duch Svätý prehovára práve prostredníctvom človeka, od ktorého by sme to najmenej očakávali. Niekedy nás vedie cez podnety, ktoré na prvé počutie nezodpovedajú našim predstavám. Skutočné rozlišovanie preto vyžaduje vnútornú slobodu. Slobodu od vlastných ambícií, predsudkov a zaužívaných schém. Len vtedy budeme schopní rozpoznať nové impulzy, ktoré nám Boh ponúka.

Drahí bratia a sestry, na záver by som sa s vami chcel podeliť o jednu hlbokú nádej. Verím, že Boh má so Spišskou diecézou svoj plán. Verím, že nás nezhrmazdil náhodou. Verím, že Duch Svätý nás vedie aj v tejto chvíli. Naše diecézne spoločenstvo má za sebou bohaté dejiny, no jeho najkrajšie kapitoly nemusia byť iba minulosťou. Môžu byť aj budúcnosťou. Budúcnosťou, ktorú nevytvoríme vlastnými silami, ale spoluprácou s Božou milosťou. Dnes sme pozvaní byť staviteľmi tejto budúcnosti. Nie budúcnosti založenej na stratégiách a štruktúrach, ale budúcnosti postavenej na viere, nádeji a láske. Budúcnosti, v ktorej bude Kristus skutočne stredom života našich farností, rodín a spoločenstiev. Budúcnosti, v ktorej budeme vedieť kráčať spolu, niesť bremená jeden druhého a spoločne vydávať svedectvo o evanjeliu.

Prosme preto Duchu Svätého, aby nás počas tohto stretnutia viedol, osvecoval naše mysle, otváral naše srdcia a učil nás rozpoznávať Božiu vôľu. Nech všetko, čo dnes zaznie, čo bude navrhnuté a čo spoločne rozlíšime, slúži na väčšiu Božiu slávu a na dobro všetkých veriacich našej Spišskej diecézy. A nech nás na tejto ceste sprevádza Panna Mária Levočská, Matka Cirkvi, svätý Martin, patrón našej diecézy, aby sme s dôverou a odvahou budovali Kristovu Cirkev pre dnešok i pre budúce generácie.

Ďakujem vám za vašu službu, za vašu vernosť a za vašu ochotu niesť spoluzodpovednosť za život našej diecézy.